

Handleiding Werkboxen

Inleiding

Werkboxen is een methodiek om motorische/handvaardigheden en arbeidsvaardigheden (werknemersvaardigheden) te trainen. Werkboxen is gebaseerd op de principes van Zedemo.

‘De naam zedemo is een afkorting van Zes-deelnemers-mobiel.

Sinds 2003 ontwikkelen en produceren wij een trainingspakket voor het specialonderwijs . maar ook andere organisaties zoals sociale werkvoorziening en dagbesteding zijn gebruikers van Zedemo’ (www.zedemo.nl)

Een van de taken van Voortgezet Speciaal onderwijs is om de leerlingen toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Met Werkboxen wordt arbeidstraining geoefend, waarmee de leerling meer kans van slagen heeft op de arbeidsmarkt.

De school kan hierdoor een beeld vormen welke motorische/handvaardigheden en arbeidsvaardigheden een leerling heeft.

Er zijn drie niveaus van trainingen.

Leerroute 2	1 ster	Werkboxen	basisvaardigheden
Leerroute 3	2 sterren	Werkboxen	gevorderde vaardigheden
Leerroute 4	3 sterren	Werkboxen	complexe(re) vaardigheden

Als scholen een Arbeidstrainingcentrum (ATC) hebben en kisten van Zedemo gebruiken, kunnen deze ingezet worden voor leerroute 4 leerlingen. Ook kan niveau 3 (drie sterren) van de werkboxen ingezet worden voor de leerroute 4 leerlingen.

Arbeidskundige factoren

Naast het verkrijgen van inzichten op motorische/handvaardigheden en arbeidsvaardigheden krijgt de leerling inzicht in sociale vaardigheden, interesse en affiniteit voor bepaalde werkrichtingen en schoolse vaardigheden. Ook *‘wordt aandacht besteed aan de normale dagelijkse vaardigheden van een medewerker zoals zelfverzorging en zelfpresentatie, samenwerken, verantwoordelijkheid nemen, op tijd komen, omgaan met superieuren en het nakomen van afspraken. Daarnaast is de training gericht op het vergroten van het zelfinzicht en de zelfkennis met betrekking tot het functioneren in arbeidsverband opdat sterke eigenschappen optimaal kunnen worden ingezet en minder sterke eigenschappen kunnen worden verbeterd’* (www.perspectief.prct.nl).

Doelstelling

Leerlingen kunnen zich, binnen de gebieden van motorische/handvaardigheden en arbeidsvaardigheden op eigen niveau ontwikkelen door te werken met de verschillende trainingsmaterialen (Zedemo).

Trainingsdomeinen (afgeleid van Zedemo)

De trainingsdomeinen omvat motorische/handvaardigheden en arbeidsvaardigheden. Ieder trainingsdomein omvat meerdere onderdelen. Het niveau kan per vaardigheid en per leerroute verschillen.

<u>1. Motorische/ handvaardigheden</u>	<u>Leer route</u>	<u>Omschrijving</u>
A. Basisbewegingen	2, 3, 4	Vaardigheden: reiken, grijpen, verplaatsen, loslaten
B. Hergrijpen	4	De vingers maken enkele vingerbewegingen om een voorwerp in de juiste positie te manoeuvreren
C1. Selecteren	2, 3, 4	C1: kiezen van een voorwerp dat ligt tussen een wanordelijke verzameling voorwerpen
C2. Hanteren	3, 4	C2: extra handelingen zijn nodig om controle over het voorwerp te krijgen.
D1. Plaatsen	2, 3, 4	a. Diepteplaatsing: = in of om een voorwerp b. Oppervlakteplaatsing: = op of tegen een voorwerp
D2. Oppervlakteplaatsen	4	
E. Ruimtelijk inzicht	4	Vorm van een voorwerp is van belang tijdens het hergrijpen wel/semi/ niet symmetrisch
F. Krachtbeheersing	3, 4	a. Beheerst kracht zetten zonder overbodige bijbewegingen. b. Controle houden bij het losmaken van voorwerpen
G. Draaibewegingen	2, 3, 4	Vaardigheid waarbij de hand, pols, onderarm als geheel linksom of rechtsom draaien.
H1. Enkelvoudige beslissing	2, 3, 4	Aard van de beslissing is van belang
H2. Meervoudige beslissing	3, 4	Aard van de beslissing is van belang
I. Oog-handcoördinatie	2, 3, 4	Samenwerking tussen handen en ogen.
J1. Tweehandig werken	3, 4	Handen voeren gelijktijdig dezelfde handelingen uit.
J2. Tweehandig werken	4	Handen werken samen, maar de handelingen zijn niet gelijktijdig en dezelfde.
K. Bevestigen	2, 3, 4	Draait montage materiaal los en vast, gebruik makend van handen en/of gereedschap.

<u>2. Arbeidsvaardigheden (werknemersvaardigheden)</u>	<u>Leer route</u>	<u>Omschrijving</u>
1. Werkhouding	2, 3, 4	Brengt motivatie en fysieke werkhouding op die nodig is om het werk goed te kunnen uitvoeren.
2. Werkorganisatie	4	Bepaalt eigen (overzichtelijke) werkvolgorde en voert die uit.
3. Zelfstandigheid	3, 4	Lost zelf eenvoudige werkproblemen op. Vraagt geen hulp als dit niet nodig is.
4. Duurtraining	3, 4	Doet over een bepaalde periode hetzelfde werk, waarbij het werk regelmatig en constant wordt uitgevoerd.
5. Omgaan met frustraties	3, 4	Voldoet aan interne en externe werkdruk. Raakt niet gefrustreerd wanneer dit niet lukt.
6. Samenwerken	3, 4	Voert met andere leerlingen een werkopdracht uit, waarbij hij direct afhankelijk is van de anderen. Gaaf op passende wijze met medeleerlingen om.
7. Technisch inzicht	4	Voert technische/analytische opdrachten uit. Handelt vanuit een bepaalde technische (voor)kennis

Motorische/handvaardigheden:

De vaardigheden die aangeboden worden zijn:

Zedemo Sorteren Werkboxen Sorteren	rood	Grof Fijn Kleur Gewicht
Zedemo Inpakken en wegen Werkboxen Inpakken en wegen	geel	Aantal Kleur Gewicht
Zedemo De-monteren Werkboxen De-monteren	blauw	Grof Fijn

Normering werkboxen (concept): motorische/hand vaardigheden (over een jaar evalueren)

	test	tijdsaspect
Leerroute 2	- +/- 10 keer oefenen - dan zelfstandig test afnemen volgens de instructiekaart - geen fouten	geen tijdslimiet
Leerroute 3	+/- 5 keer oefenen - dan zelfstandig test afnemen volgens de instructiekaart - geen fouten	-tijdslimiet (nog nader te bepalen)
Leerroute 4	- +/-2 keer oefenen - dan zelfstandig test afnemen volgens de instructiekaart - geen fouten	Tijdslimiet volgens Zedemo

Wanneer een leerling niet in staat is om de opdracht exact volgens de instructiekaart uit te voeren, kan de leerling wel met het trainingsmateriaal werken, maar mag het onderdeel niet getest worden. Dit kan een foutief beeld geven van de prestaties.

Bij de normering horen planningskaarten (zie bijlage....)

Instructiekaarten incl. begeleiderskaarten

Het aanleren van de motorische/handvaardigheden gebeurt met behulp van instructiekaarten. De instructiekaarten hebben een leerling- (voorkant) en een begeleidersgedeelte (achterkant)

Op de achterkant staan de trainingsdomeinen genoemd.

Binnen één instructiekaart kan gedifferentieerd worden.

Overzichtskaarten

Voor monteren, inpakken en wegen zijn overzichtslijsten ontwikkeld zie bijlage.....

Groepsoverzichten

Voor monteren, inpakken en wegen zijn overzichtslijsten ontwikkeld zie bijlage.....

Planningskaarten

Op de planningskaarten voor Zedemo en werkboxen kun je aantekenen welke onderdelen de leerling geoefend heeft en van welke onderdelen hij al een test heeft afgelegd.

WERKBOX SORTEREN																		
Planningkaart van:											Leerroute:							
Opdracht	Oefenen			Testen												tijd	fout	opmerkingen
	niv	1	2	datum	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
1. Bestek	*																	
2. Wasknijpers op kleur	** *																	
3. Paperclips op kleur	*																	
4. Papier kleur of vorm	*																	
4. Papier kleur en vorm	**																	
5. Voegkruisjes sorteren	** *																	
6. Kleurpotloden in doosjes op kleur	**																	
6. Kleurpotloden in doosjes: op volgorde	** *																	
6. Kleurpotloden in doosjes: vlg. Zedemo	** **																	

Groepsoverzichten

Evaluatie 1x per half jaar cyclus leerlingenzorg Zedemo en industrieel met dezelfde evaluatieformulieren.

Bijlage 1 Afspraken maken werkboxen

1. Als het kan gebruiken we doorzichtige boxen met overzichtsfoto erop van het materiaal wat in de box zit.

Nummer van de box op de box naast de foto. Maximaal 3 maten (moeten goed stapelbaar zijn)

Afspraken maken instructiekaarten

1.a. Kleurencode (balk bovenin) instructiekaarten is gekoppeld aan de vaardigheid.

1.b. Kleur lettertype is wit op de gekleurde balk.

1.c. Materiaal wordt eerst genoemd: b.v. wasknijpers sorteren

1.d. De cijfers zijn in de kleur van de werkbalk

2. We werken met sterren

- 1 ster :niveau 1: basisvaardigheid

- 2 sterren: niveau 2: gevorderde vaardigheid

- 3 sterren: niveau 3: complexere vaardigheid

3. Format instructiekaart (voorkant) en begeleiderskaart (achterkant) ontwikkeld door Harry wordt gebruikt.

4.a. De foto's worden op een lichte achtergrond genomen.

4.b. Altijd max. 5 foto's op de werkkkaart, minder dan 5 foto's dan het laatste vakje open laten

4.c. De foto's die op de instructiekaart komen worden genomen vanuit hoe de leerling het ziet evt. met hand(en). Je ziet geen sieraden op de handen.

4.d. De foto's worden voor rechtshandigen gemaakt. Hoe materialen neerzetten voor linkshandigen wordt in de begeleiderskaart gezet.

4.e. De overzichtsfoto komt op de voorkant van de werkbox

4.f. Het laatste foto is altijd een opruimfoto van de box of plank.

5.a. Geen kleur van materiaal/voorwerp noemen in de tekst.

5.b. Tekst foto 1: Zet alles klaar

Tekst foto 2: Beschrijf de handeling

Tekst foto 3: Beschrijf de handeling en vervolg

Tekst foto 4: Klaar!

Tekst foto 5: Ruim alles op

6. Het (losse) materiaal wordt altijd in bakjes aangeboden en afhankelijk van de grijprichting neergezet.

7. Wat niet in een box kan altijd benoemen bv.: **Pak de plank** bouten en moeren box nr. 6

8. Extra informatie voor het maken van de instructiekaarten.

Nummer van de kaart: verdana 26(wit)

Titel van de kaart: **Verdana 18 (wit/vet)**

Sterren: **Verdana 40(wit/vet)** ster boven de 8 op toetsenbord.**

Tekst groot : Verdana 28(kleur) rood, blauw standaardkleur geel(meer kleuren) ,
standaard 3^{de} van onderen)

Tekst klein: Verdana 18

Koptekst: 0,8

Voettekst: afstand 0,3

Fotocamera instellen op 4:3 (dit kan bijna op iedere camera)

Dan de foto's in Word zetten. Als je alle foto's in Word hebt gezet, klik dan op de foto.

Kopiëren en plakken in gewenste vakje op kaart.

Daarna boven in de balk op < Hulpmiddelen voor afbeeldingen> - na Opmaak> dan zie je rechts boven in de balk

Bijsnijden Hoogtecm

Breedte **6,00cm** intypen

Dan op bijsnijden klikken, de hoogte komt precies op maat.